

Cena prenumeraty w Kra-

kwowie i na prowincyi:
 z odroczeniem i pensyją pocztową
 kwartalnie K. 1.80
 półrocznie K. 3.50
 rocznie K. 6.—
 W Niemczech i w innych państwach
 Europejskich poczt.: kwartalnie . . . K. 2.50
 Rękością nie zwraca się.

Ceny ogłoszeń:

Ogłoszenia (inseraty) za 1 wiersz
 pierwszy lub jego miejsce 32 h
 Następnie, wiersz pierwszy lub jego
 miejsce 20 h
 Za nekrologi za wiersz pierwszy . . . 30 h
 Doniesienia o ślubach, zaręczynach itp.
 wiadomości po 1 Kor. za wiersz.
 Osobne ogłoszenia za wiersz 8 hal.
 najmniej 80 hal.
 Wyrazy grubszym piśmem liczą się po-
 dwójnie.

G ZETA**PONIEDZIAŁKOWA****WYCHODZI ZAWSZE W PONIEDZIAŁEK, O GODZINIE 6. RANO****Prenumeratę przyjmują:**

zamięscową. Administracja „Gazety
 Poniedziałkowej” i wysyłki wysyłki
 pocztowa, miejscową: Administracja
 „Gazety Poniedziałkowej”, główna urz-
 ędnia w Krakowie, ul. Sławkowska 29, I p.
 Sala w Ryńku, agencja J. Boppan i A.
 Salomonowicz, ul. Ściepanowska 10
 9, biuro dzienników M. Kupczyca, ul.
 Jagiellońska 10, i biuro dzienników
 Blocha, ul. Gertrudy, Zamiejscową pre-
 numeratę i ogłoszenia (inseraty) przy-
 mują: we Lwowie biuro dzienników
 S. Sokolowski, ul. Jagiellońska
 W Wiedniu Goldschmid (sprzedaż
 pojedynczych numerów) I. Wolle-
 lle 6., M. Dukas Nachl. Heusenst-
 & Vogler (także w Hamburgu, Frank-
 furcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i
 Wroclawiu), R. Mosse (także w Berlinie
 Hamburgu, Monachium i Norymbierdze),
 H. Schalek Wollschla. W Paryżu Société
 Mutuelle Publicité A. Lorette, Directeur,
 Rue Rougemont 12.

Naczelnny redaktor i wydawca: Zygmunt Rosner.

Adres Redakcyi i Admin.: Kraków, ul. Sławkowska 29 I p. Telef. 1554.
Nr. Telefonu 1018 dla rozmów zamiejscowych w niedziele od 8 wiecz.

Do nabycia na dworcu kol. i w agencjach dzienników w całym kraju.**Cena numeru pojedynczego w Krakowie 10 hal.****Jeńcy rosyjscy we Lwowie.****Przywiezienie łupów.**

(Tel. c. k. Biura korespondencyjnego).

Lwów, 24 sierpnia.

Wczoraj popołudniu o godzinie 5 tej przybył
 tu świeży transport jeńców rosyjskich, składa-
 jący się z 20 oficerów, około 300 dragonów, oraz
 zabrane Moskalom 6 karabinów maszynowych, 6

kuchni polowych, liczne wozy z bronią, jakoto
 karabinami, pikami, siodłami itp., które zdobyto
 pod Turynką. Dwaj generałowie rosyjscy, Wan-
 nowski i Iwanow zmarli skutkiem ran odniesio-
 nych. Wielki tłum ludzi oczekiwał w ulicach przy-
 bycia transportu.

Zwycięzkie walki z Serbami w Czarnogórze.

Sarajewo, 24 sierpnia.

Według opowiadania rannych, którzy tu przy-
 byli, walki zwycięskie koło Wyszegrad i Rudo
 toczyły się z nadzwyczajną zawziętością. Nasze
 wojska biły się mężnie i z podziwu godną brawu-
 rą, zadając nieprzyjacielowi ogromne straty. Z
 okoliczności, że w jednym z rowów strzeleckich
 znaleziono 500 zabitych, można wnioskować, że

straty po stronie serbskiej są nadzwyczajnie wiel-
 kie. Że także i z naszej strony były znaczne straty
 przypisać należy przedewszystkiem szalonomu
 mestwu i pogardzie śmierci, z jaką wojska nasze
 szły na nieprzyjaciela. Oficerowie zapewniają, że
 naszych żołnierzy nie można było po prostu do-
 wstrzymać i że dla nich walka na bagnety jest
 najmięszą.

Walka z flotą francuską na Adryi.

Wiedeń, 24 sierpnia.

Wedle wiadomości oficjalnej z Cetynii z załogi „Zenty“, która b. m. miała zatonać
 w walce z flotą francuską, wyratowało się na ziemię czarnogórską 14 oficerów i 170 ludzi.
 Wśród wyratowanych znajduje się 50-ciu rannych. Nazwiska mają być w najbliższym cza-
 sie zakomunikowane i będą ogłoszone. Wszelkie zresztą w prasie zagranicznej rozpuszczo-
 ne wiadomości o stratach c. i k. marynarki są zupełnie nieprawdziwe.

Wiedeń, 24 sierpnia.

W uzupełnieniu doniesienia Biura Korespond. o małym krążowniku
 „Zenta“ dowiaduje się Korrespondenz Wilhelm prywatnie następujące
 szczegóły: Ożywiona duchem Tegethofa załoga małego krążownika od-
 ważyła się na otwartym morzu wdać się w walkę z przewagą prawie że
 50 krotną, chcąc zadać nieprzyjacielowi, nawet wobec pewnej klęski, jak
 największe straty. Zdaje się, że mały krążownik i jego bohaterska załoga
 zdołały to uczynić.

Okrepty francuskie odniosły szkody od mężnego krążownika „Zenta“, chociaż roz-
 miarów ich nawet w przybliżeniu nie można ocenić. Około 150 ludzi, którzy uratowali się
 na brzeg czarnogórski, z pewnością pojmano w Czarnogórze do niewoli, także okrepty wo-
 jenne francuskie z pewnością uratowały część załogi, „Zenty“, a według międzynarodowej
 umowy nazwiska uratowanych niebawem muszą być ogłoszone. Ten czyn, który nie będzie
 zapomniany w historii naszej floty, wskazuje jakim duchem ożywioną jest nasza marynarka.

„Fremdenblatt“ o manifeście rosyjskim do Polaków

Wiedeń, 24 sierpnia.

„Fremdenblatt“ omawiając wydaną przez
 głównokomenderującego rosyjskiego w. ks. Miko-
 łaja Mikołajewicza odezwę do Polaków, stwierdza
 że „rola wielkiego księcia, który występuje jako
 oswobodziciel Polaków nie tylko w obrębie granic
 Rosyi, lecz także Austrii i Niemiec, jest naj-
 krwawszą satyrą na wszystko, co Rosya dotych-
 czas od lat 150 czyniła. Jeżeli wielki książę woła
 do Polaków, że wojsko rosyjskie przynosi im
 szczęśliwą wiadomość o pojednaniu się z Rosyą,
 czego od tak dawną się spodziewają, czemu się

tłómaczy, że rząd rosyjski już dawniej nie rozpo-
 czął wyswobadzać ich w swoim własnym kraju?
 Dopiero proklamacya armii austro-węgierskiej i
 pruskiej, która zapowiedziała Polakom oswo-
 bolenie z pod jarzma rosyjskiego, wzbudziła wpa-
 niałomyślnie uczucia u wielkiego księcia rosyjskie-
 go. Przez dziesiątki lat Polacy byli obcym ludem,
 takimsamym jak Ukraińcy, Finlandczycy, osiedli
 w Rosyi, Niemcy, żydzi, Ormianie i ludw kaukaz-
 kie. Nagle stali się miłymi braćmi, którzy mają
 pod berłem cara odżyć wolnością“.

„Fremdenblatt“ pisze dalej: W Polsce, która

ma się jednoczyć pod berłem cara, mają zniknąć
 z woli wielkiego księcia granice, które dzielił dzi-
 siejszy naród polski. Przypomina Polakom zwy-
 cięstwo, które ich ojcowie niegdyś przed laty 500
 odnieśli nad zakonem niemieckim i zapomina, co
 się działo wczoraj, przedwczoraj i przez całe
 pokolenie. Ale Polacy mają lepszą pamięć i nikt
 z nich nie jest tak naiwnym, by zaproszenie do
 uczty przy stołach wolności rosyjskiej miał
 wziąć inaczej, niż ono się w rzeczywistości przed-
 stawia. W Austrii Polacy doznali ochrony i tu
 mogą zastosować rzeczywiście słowa wielkiego
 księcia: „Chronić swoją religię, swój język i swo-
 ją autonomię. Tutaj czują się Polacy jak w do-
 mu, a to, co się im mówi w imieniu naszej monar-
 chii, mieści w sobie ciepło, dawno im już znane.
 Głównokomenderujący rosyjski musi być bardzo
 niepewnym swojej sprawy, jeżeli występuje z
 manifestem, którego żaden ucziwy Rosyanin
 nie przeczyta bez zarumienienia się. Jego śmiałe
 twierdzenie, że wojska rosyjskie od Spokoinego
 Oceanu aż do morza Północnego maszerują, jest
 godnym uzupełnieniem reszty proklamacyi. Głó-
 wne maszy wojsk rosyjskich są w odwrocie, a we-
 dle świadectwa wielkiego księcia, także polityka
 rosyjska wewnętrzna znajduje się w odwrocie, w
 zupełnie panicznym odwrocie“.

Wielka pochwała dla straży skarbowej.

Wiedeń. C. i k. główna komenda wystoso-
 wała do ministerstwa skarbu następujące pismo
 pod datą 18 bm.: Za stanowisko c. k. straży skar-
 bowej granicznej w początkowych utarczkach,
 zwłaz. koło Belzca, Uhrynowa, Strzelnic i Pod-
 wołoczysk, które było pod każdym względem
 wybitnem i wzorowem, widze się zniewolonym
 w pełnem uznaniu tych pełnych poświęcenia czy-
 nów, wyrazić temu korpusowi moje pełne uzna-
 nie i moją nieograniczoną pochwałę. Arcyksiążę
 Fryderyk, generał piechoty mp.

Telegramy

Petersburg (via Berlin) Prezydent Rady pań-
 stwa A k i m o w zmarł.

Berlin, 24 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi: Z Sarajewo nadeszła tu
 popołudniu następująca wiadomość do sztabu ad-
 miralicyi marynarki: Dnia 20 sierpnia zajęto sta-
 nowisko serbskie na wysokości 95 D, koło Wy-
 szegradu. Żołnierze marynarki stracili 3 zabitych,
 2 oficerów i 21 ludzi jest rannych. Zachowanie się
 załogi jest wzorowem. Podpisano: Major Schnei-
 der). Chodzi tu o oddział niemiecki ze Skutari,
 który po wyjściu ze Skutari przyłączył się do o-
 neracyi wojsk austro-węgierskich).

Berlin, 24 sierpnia.

We wschodnich Pruszech w miejscowości
 Lyck koło Gabin zestrzelono aeroplan rosyjski z
 dwoma lotnikami. Obaj ponieśli śmierć na miej-
 scu.

Rzym, 24 sierpnia.

W Watykanie rozpoczęły się już prace koło
 przygotowania 60 mieszkań dla kardynałów, któ-
 rzy wezmą udział w conclocave. Na dziedzińcu Da-
 mazego wznoszą mur, który ma zapobiedz, aby
 kłótniowcy nie mogli się przedostać do conclocave.
 „Giornale d' Italia“ wymienia dwa nazwiska kar-
 dynałów, ciążących się największą symnatią, a
 mianowicie kardynałów Gaspariego i Ferraty.

Czwarty tydzień wojny europejskiej.

Z dniami dzisiejszym rozpoczyna się czwarty tydzień europejskiej wojny. Tydzień trzeci zamknął się wybuchem nowej wojny, mianowicie wojny Niemiec z Japonią. Mamy więc obecnie już dwanaście wojen, które obejmują trzy części świata, Europę, Azję i Afrykę, gdzie toczy się wojna między Anglią a Niemcami w koloniach.

Sytuacja na Bałkanach zwiastuje już dzisiaj wypowiedzenie jednej lub nawet kilku wojen. Nowy Związek bałkański jest już prawie gotowy. Obejmuje on Bułgarię, Rumunię i Turcję, a o strze jego tym razem zwraca się nie przeciw Austro-Węgrom, lecz przeciw Rosji. Wszystkie wspomniane państwa mają w pogromie Rosji interes. Bułgaria — może odzyskać skradzione jej przez Serbie wskutek intrygi Rosji bułgarskie części Macedonii, Turcja może wziąć Kaukaz i na długie lata zapewnić sobie bezpieczeństwo Konstantynopola. Rumunia może odzyskać Bessarabię, którą jej Rosya w sposób łajdacki zabrała. Nic dziwnego, że nowy sojusz bałkański przechyla się na stronę trójprzymierza przeciw Rosji. A jeśli ten sojusz zostanie konkretnie zawarty — może już został — należy się spodziewać wypowiedzenia Rosji jednej potrójnej albo może nawet trzech wojen naraz. Południowi sąsiedzi Rosji już się do tego przygotowują. Prawdopodobnie przygotowuje się i Szwecya, w której prąd antyrosyjski jest bardzo silny i wypowie Rosji wojnę.

Czwarty, rozpoczynający się dziś tydzień wojny europejskiej może więc przynieść wybuch jeszcze trzech lub czterech wojen przeciw Rosji.

Według skąpych wiadomości, pochodzących z Rosji, wre tam we większych miastach rewolucya, którą ogarnięte są i całe prowincye np. Kaukaz.

Wszystko więc składa się na to, że ta ohyda Europy, jaką jest carat, niezadługo już zniknie z Europy i zostanie wypartą za Ural.

Sytuacja wojenna.

Trzy tygodnie wojny, to w nowoczesnej strategii czas, przeznaczony do wymarszu, rozwinięcia sił i przygotowywania właściwych zadań, tj. walnych rozpraw i batalii. Na wszystkich terenach wojny europejskiej odbywały się więc dotąd te akcje przygotowawcze. Oczywiście przyszło już tu i ówdzie do większych bitew, żadna z nich jednak dotąd nie była rozstrzygającą, wszystkie były tylko wstępem do akcji wojennej właściwej, na wielką skalę.

Armia austriacka operuje na dwóch, względnie na trzech terenach, rosyjskim, czarnogórskim i serbskim. Na terytorium rosyjskim posuwa się daleko w głąb Królestwa Polskiego, wypierając zwycięsko wojska rosyjskie. Na Wołyniu i Podolu akcja wojsk naszych uwięziona również została sukcesem. Wojska nasze znajdują się tam daleko poza granicą. Rosyanie usiłowali wykonać atak na Galicyę koło Sokala. Pozwolono im posunąć się aż ku Kamionce Strumilowej, ale to posunięcie przyplacili Moskale ciężko. Jedna ich brygada została zniszczona zupełnie, druga rozgromiona. Wogóle cała armia rosyjska znajduje się w odwrocie. Na terenie serbskim pozostawiono siły nasze mniejsze, bo, jak stwierdził urzędowy komunikat, gros sił posłano przeciw Rosji.

Atak Serbów na terenie czarnogórskim został przez nasze wojska odparty. Czarnogórcy bombardowali Cattaro, ale bez skutku.

Armia niemiecka operuje na czterech frontach. W Królestwie polskim posuwa się narzód, od tygodnia już mając kontakt z armią austriacką. Na granicy Prus zachodnich i gubernii suwalskiej stoczono szereg większych potyczek; w schotę wdarli się Moskale w znacznej sile w głąb Prus wschodnich na około 50 klm. ku Gabinowi i Węgoborkowi; na tej linii zostali przez armię niemiecką rozgromieni; ofenzywa rosyjska spaliła w zupełności na panewce.

Na zachodnim terenie wojny rozpetala się wojna najsilniejsza. Armia niemiecka wkroczyła do Belgii, zdobyła Leodyum, zafela Brukselę i posuwała się na południe ku twierdzy Namur, gdzie już od piątku toczy się walka. Na terytorium Belgii rozegra się też, a może już się nawet rozgrywa, pierwszą wielką bitwą, w której narzeciw armii niemieckiej staną armie francuska, belgijska i angielska, już ze sobą połączone. W Górnej Alzacyi wojska francuskie, które się tam wdarli, zostały rozgromione na całej olbrzymiej przestrzeni od Metz na południe. Z Alzacyi Francuzi zostali wyparci aż ku Belfortowi, tak, że dzisiaj armia

niemiecka znajduje się już na terytorium francuskim na linii Luneville-Blamant.

Bitw morskich dotąd nie było. Spotkanie flot niemieckiej i angielskiej jeszcze nie nastąpiło. Flota niemiecka zdołała jednak założyć miny u wybrzeży angielskich, na co się flota angielska zdobyć nie mogła. Starcia morskie odbyły się dotąd tylko na morzu Śródziemnym. Okręty wojenne niemieckie zbombardowały Algier. Przyszło też do walki floty francuskiej z austriackim krążownikiem „Zenta”, który podobno zatonął. Autentycznych relacji dotąd niema.

Wchodziny obecnie w okres wielkich bitw, które się na wszystkich terenach ważniejszych przygotowują, względnie już toczą.

Kronika zwycięstw niemieckich.

Kalendarz dotychczasowych wydarzeń w wojnie Niemiec z Francją przedstawia się następująco:

1. sierpnia, zarządził cesarz Wilhelm ogólną mobilizacyę;

3. sierpnia ogłosiły się Niemcy na stopie wojennej z Francją, albowiem oddziały wojsk francuskich przekroczyły granicę Niemiec a francuscy lotnicy rzucili kilka bomb celem zniszczenia linii kolejowych;

5. sierpnia armia niemiecka wkroczyła do Belgii i tego samego dnia jeden oddział niemieckich żołnierzy wtargnął do Leodyum, celem ujęcia komendanta. Atak ten, świadczący, nawiasem mówiąc, o niesłychanej odwadze żołnierzy niemieckich, nie osiągnął jak wiadomo zamierzonego celu;

7. sierpnia Leodyum padło i już o godz. 8 rano znajdowało się w rękach Niemców. Jedna czwarta armii belgijskiej została w puch rozbita. Do niewoli zabrano 4000 jeńców belgijskich;

10. sierpnia pobiły wojska niemieckie pod Miluzą cały korpus armii francuskiej a w górnej Alzacyi odparli atak jednej dywizyi piechoty. Ogółem odparto w tych walkach 60.000 żołnierzy francuskich i odrzucano aż pod Belfort;

11. sierpnia odnieśli Niemcy znowu wielkie zwycięstwo. Pod Lagarde w Lotaryngii poszła w rozsypkę jedna brygada 15. korpusu armii francuskiej. Francuzi stracili dwie baterye, cztery karabiny maszynowe a tysiąc jeńców wojennych wpadło w ręce Niemców.

Od tego czasu upłynęło kilka dni bez znaczniejszych wypadków. Dopiero 19. sierpnia kawalerya niemiecka pobiła pod Perwez, na północ od Namur 5. dywizyę kawalerji francuskiej. Tego samego dnia wojska bawarskie zaatakowały koło Schlechtstadt francuską brygadę piechoty i wyparły ją za Wogezy.

W piątek 21. sierpnia wojska niemieckie nagle, prawie niespodziewanie wkroczyły do stolicy Belgii, Brukseli. Równocześnie rozegrała się wielka bitwa na linii Metz — Belfort. Dnia 21 sierpnia Niemcy zaatakowali już Namur; 22 sierpnia Francuzi zostali wyparci z całej Lotaryngii, a armia niemiecka wkroczyła do Francji.

Po zgonie Papieża-

Świat katolicki, nad którym rozżagwiła się krwawa pochodnia wojny, okrył się żałobą. W noc z 20 na 21 sierpnia zmarł Ojciec św. Pius X po krótkiej, kilkudniowej zaledwie chorobie. Zgon jego przyspieszony został wybuchem europejskiej wojny, której Ojciec św. chciał zapobiedz. Wzruszenie z powodu wojny podcięło zdrowie sędziwego Ojca św. i powaliło go na łóżko boleści, z którego już nie powstał.

Zmarł spokojnie. Lekarz przyboczny dr. Marchiafava opowiada, że Ojciec św. przedstawiał obraz spokoju i siły wobec śmierci, której zbliżanie się czuł. Czegoś podobnego nie widziałem w ciągu mojej długoletniej lekarskiej praktyki — mówił dr. Marchiafava. Po godz. 9 wieczór we środe stracił zupełnie przytomność. Włożyłem mu krzyż do ręki. Papież wyszeptał jeszcze kilka słów i z nabożeństwem przycisnął do piersi mały krzyżyk z kości słoniowej. Potem opadł mu powieki. Nie widziałem jeszcze nigdy — mówił dr. Marchiafava — człowieka, w takim uduchowieniu schodzącego ze świata. Pogrzeb Ojca św. odbył się w sobotę wieczorem w bazylice św. Piotra.

Conclave odbędzie się teraz po raz pierwszy od czasów napoleońskich wśród wrzawy wojennej. Tak donoszą z Rzymu, conclave rozpocznie się dopiero 5 września. Najważniejszymi kandydatami na Papieża są kardynałowie Gotti i Ferrati. Kardynał Gotti jest jednak starszym i dlatego najmniejsze szanse wyboru ma podobno kardynał Ferrati.

Zawieranie małżeństw przez pełnomocników — z powodu wojny.

Zapewne nie wielu jest wiadomo, że ważnym jest zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika, jeśli w danym konkretnym wypadku zostaje uzyskanem zezwolenie namiestnictwa (par. 76 kod. cyw.). Kwestya ta — w czasach pokoju mniej ważna — obecnie jest pierwszorzędnej wagi.

Powołani pod broń, obecnie już będący w polu, którzy nie mieli dość czasu związku swoje (t. zw. dzikie małżeństwa, małżeństwa rytualne) uczynić ważnymi według obowiązujących ustaw, mogą to obecnie jeszcze uczynić przez zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika. Zawarcie ważnego małżeństwa zapewnia cały szereg praw, między innymi prawa spadkowe żonie i dzieciom, a nadto żonom powołanych pod broń zapewnia zasiłek na podstawie ustawy z r. 1912.

Obecnie namiestnictwo we Lwowie na podanie, wystosowane przez Gminę izraelską w Krakowie oświadczyło gotowość zezwolenia na zawarcie małżeństw przez pełnomocników, i to nawet w drodze telegraficznej i w całym szeregu wypadków zezwolenia już udzieliło.

Zauważa się, że przepis par. 76 kod. cyw. o zawieraniu małżeństw przez pełnomocników odnosi się do wszystkich wyznań.

Z TEATRU.

„Uczeń szatana“.

sztuka w 4 aktach Bernarda Shaw'a.

Sobotnie przedstawienie osobliwe wzbudzało nastroje. Na scenie teatralne bohaterstwo, ubrane w sympatyczną pozę, ozdobione błyskami wytwornej ironii, ukazane na prymitywnem tle dawno przebrzmiałej grozy wojennej, a nad sceną, nad audytorjum, nad miastem, krajem, państwem, ba, nad światem całym nie grożąca dopiero, lecz już rozpętana burza wojenna! Sielanką była amerykańska wojna o niepodległość w 18 stuleciu, sielanką pod ideowym, militarnym i każdym innym względem w porównaniu z tą naszą dzisiejszą rzeczywistością, której miążdząca potęga w oniemiaenie i zdrtwiałości wprawia wszelką myśl artystyczną. Groza rzeczywista technicznie straszliwym sercem mrozi lub w ogniska płoniennej woli przemienia, i z ostatnich zakątków duszy swobodne rojenia wypłasza. Doprawdy, moc myśli truchleje... Ludzkość jakby nowe ukazała oblicze. Z wnętrza ludzkiego rodu nieublagane wyłoniły się moce i rozpoczęły tajemniczą robotę, w której jarzmo już dziś wprzagnięci są ludzie niezliczeni w roli czynnej lub biernej — a jutro wprzagnięci będą wszyscy może... Ten dramat nie zna widzów, zna tylko aktorów. Nikt swej roli nie uniknie; jeśli nie otrzymał jej dziś, otrzyma ją jutro i będzie ją grał ściśle według tekstu konieczności. A któż ten dramat ponadpoetycki obejmie w całości? Nikt z ludzi.

Z dalekiej przyszłości przylatywać będą kiedyś ku nam myśli artystów i mędrców na zwiady, ale czy ujrzą coś z nas, z naszej istotnej tragedji zbiorowej czy indywidualnej, z naszej wielkości i słabości? Czy też ujrzą tylko w rozmaitych kształtach własne swe, zapewne piękne i mądre, rojenia o nas?

Jakżeż inaczej przemawia potęga konieczności, jakżeż inaczej wygląda jej oblicze, nawskróś inaczej dziś, kiedy żelazna jej dłoń na nas spoczęła, niżli wczoraj jeszcze, kiedyśmy estetycznie igrali jej historycznym i poetyckim wizerunkiem!

Być może, że kiedyś w przyszłości, w spokojnych czasach, będą autorowie dramatyczni osnawać na tle naszych wstrząsających przeżyć sympatyczne, humorem okraszone, obrazki dramatyczne w rodzaju „Ucznia szatana“, w której to sztuce Shaw drwi tylko mimochodem, żartuje w isticie niewinny sposób, ale w istocie jest pełen pobożnej wiary w dwie główne postacie swej sztuki. W krytycznej chwili wrzekomy nicpoń przemienia się w ofiarnika, bohatera altruizmu, a pastor spełnia rolę bohatera wojownika. Dziś wszyscy czujemy, co znaczy taka chwila krytyczna i jaki ogrom grozy ona w sobie mieści.

Artyści byli niemniej wzruszeni, niż audytorjum i zdawało się jakgdyby zażenowani byli teatralnością swych ról. Oczywiście, że z tem wszystkim każdy był dzielny na swym posterunku: pp. Bednarzewska, Czaplinska, Mielewski, Noskowski, Nowakowski, Bończa i inni. Artystycznie najciekawsze były kreacye pp. Mielewskiego i Bończy. Jan Münzer.

Zamknięcie portów bułgarskich.

Sofia. Porty Warna i Burgas zostały zamknięte minami.

Czyżby koniec królowania?

Durazzo, 24 sierpnia.

(Spóźnione). Jutro dzieci księcia wsłada na okręt, by via Brindisi odjechać do Monachium.